

higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT CHEMIESE AANLEGBEDIENING N6

8 April 2021

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 5 bladsye.

VRAAG 1

1.1	Waar
1.2	Waar
1.3	Waar
1.4	Onwaar
1.5	Waar

(5 × 1) [5]

VRAAG 2

2.1	E
2.2	D
2.3	G
2.4	A
2.5	F

(5 × 1) [5]

VRAAG 3

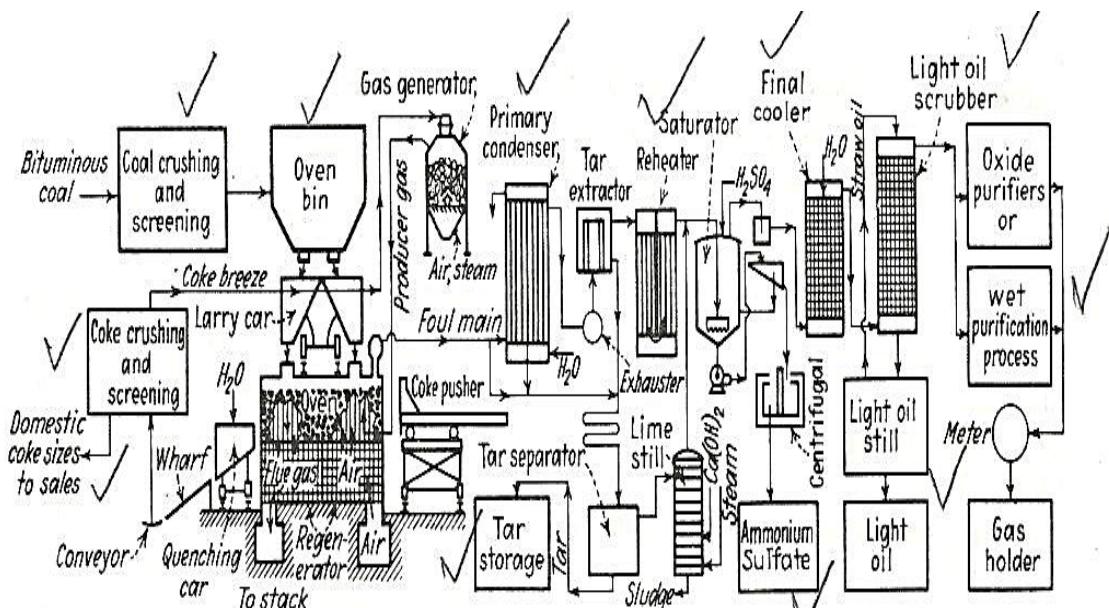
3.1	3.1.1	• Algehele rendement • Murphree plaatrendement • Lokale rendement	(3)
	3.1.2	• Skuiming/Meesleuring • Swak dampverspreiding • Kortsluiting • Syfering • Ophoping van vloeistof	(Enige 2 × 1) (2)
3.2		Totale hitte benodig om 1 mol voer te verdamp✓ gedeel deur✓ hitte benodig om 1 mol vloeistof by kookpunt te verdamp.✓	(3)
3.3	3.3.1	Gewoonlik gemaak van plaatmetaal van spesiale legerings indien nodig.✓ Dikte word bepaal deur verwagte tempo van korrosie.✓ Bak moet verstyf en ondersteun word en aan die dop vasgemaak word om beweging met gasstuwings te voorkom.✓ Geïnstalleer binne 6 mm van waterpas om goeie vloeistofverspreiding te bevorder. ✓ Groot bak moet mangange hê om van een bak na 'n ander te kan klim tydens herstel en skoonmaak.✓	(5)
	3.3.2	Reeks plate✓ met aantal opening in elke plaat waardeur dampe kan ontsnap.✓ Elke opening het 'n verhoogde dop sodat dampe gedeflekteer kan word.✓ Die dampe borrel deur vloeistof op die plaat waar kondensasie en verdamping voorkom.✓	(4)

- 3.4
- Herwinning van dampe uit verdunde mengsels met gasse
  - Herwinning van opgeloste stof
  - Verwydering van besoedeling uit oplossing
  - Fraksionering van gas en vloeibare mengsel
- (Enige 3 × 1) (3)
[20]

VRAAG 4

- 4.1
- Bauxiet word gemaal en na stoorplek vervoer. ✓
  - Reaksie vind plaas in loodgevoerde staaltenks✓, waar reaktante deeglik gemeng en verhit word met behulp van roerders en lewendige stoom. ✓ Hierdie reaktore word in serie bedryf.
  - Bariumsulfied word by die laaste reaktor gevoeg in die vorm van swartas om ystersultaat tot yster te verminder en yster te laat neerslaan. ✓
  - Mengsel uit reaktore word deur reeks verdikkingsmiddels gestuur✓ wat onopgeloste materiaal verwyder sodat dit feitlik geen aluin bevat nie. ✓
  - Verhelderde aluminiumsultaat word gekonsentreer en in plat panne gegiet om af te koel en te stol.✓
- (8)
- 4.2
- 4.2.1 Verandering van rangskikking van atome✓ in molekule✓ sonder om die aantal atome te verander✓
- 4.2.2 Die opbreek van groot koolwaterstofmolekules✓ in kleiner molekules✓ deur hitte of katalitiese werking✓
- (2 × 3) (6)

4.3

(11 punte vir enige korrekte blyskrifte)

(11)

[25]

VRAAG 5

- 5.1   5.1.1   Verwydering van was uit wasdistillate. ✓ Mengsel van was en kleefolie wat uit pers verkry word, word gevries✓ en stadiig verhit sodat olie uit die koek sweat om sodoende was verder te suiwer✓. Kontakfiltrering met klei is 'n algemene metode vir die suiwing van olies; ontkleuring vind terselfdertyd plaas.✓ (4)
- 5.1.2   Verwydering van komponente uit vloeistof deur middel van selektiewe werking van 'n ander vloeistof as oplosmiddel. ✓ Prosedure vir selektiewe ekstraksie deur oplosmiddel is belangrik in die verdere verfyning van smeerolie. ✓ Word gebruik om materiaal met 'n lae viskositeit te verwijder.✓ Voldoende vermenging gevolg deur skoon en vinnige skeiding van twee vloeibare lae.✓ Nog 'n voorbeeld is die produksie van bensien, tolueen en xileen deur onttrekking uit spesiaal verwerkte petroleum.✓ (5)
- 5.1.3   Was verwijder uit ruolie of smeerolie deur kristallisering✓ om kristallyne✓ en mikrokristallyne met 'n lae olieinhoud te lewer.✓ (3)
- 5.2   5.2.1   Gaskompressie✓ gevolg deur verkoelingstelsel✓ om waterdamp by kondensasie te verwijder.✓ (3)
- 5.2.2   Stowwe wat gebruik word, is geaktiveerde alumina, bauxiet, silikajel, swaelsuur, gliserien✓ en gekonsentreerde oplossing van kalsiumchloried en natriumtiosianaat.✓ Benodig gepakte toring vir teenstroombehandeling van gas met reagens.✓ (3)
- 5.2.3   Gas word gedehidreer deur dit oor koelspirale te lei. (1)
- 5.3   • Hoë korrosie kan in die transmissielijn voorkom.
           • Water kan ontstaan as gevolg van die vorming van hidrate wat lyne verstopt.
           • Kan kleppe en reguleerders in koue weer vries (3)
[22]

VRAAG 6

- 6.1 Warm chloor wat uit anode ontwikkel, dra baie waterdamp. ✓
 Dit word eers afgekoel om die meeste van die dampe te kondenseer✓ en dan met swaelsuur in 'n skropmiddel gedroog.✓ (3)
- 6.1 Diafragma's hang in die tenk ver bo die sedimentvlak. ✓ Wanneer die vloeistofvlak in die tenk styg, ✓ neem die druk op die diafragma toe✓ en die diafragma beweeg. ✓ Dit pers lug in die geslote stelsel saam✓. Verhoogde lugdruk word deur die kapillêre buis oorgedra✓ na drukmeetgedeelte van die instrument wat 'n aanwyser of opnemer kan wees.✓ (7)
[10]

VRAAG 7

- 7.1 • Wederkerige suier
 • Roterende of ossillerende suier
 • Nuterende skyf
 • Gegroefde spiraalrotor
 • Skuifblad
 • Roterende web
 • Ovaal rat (Enige 5 × 1) (5)
- 7.2 Die vlak van die gemete vloeistof word konstant gehou in 'n oorloopbuis. ✓ Glashidrometer styg of daal in vloeistof soos relatiewe digtheid wissel.✓ Onderste punt van die hidrometer ondersteun 'n ankerinduktansiespoel.✓ Die beweging van hierdie anker word deur 'n soortgelyke spoel in die opname-instrument gedupliseer.✓ Die temperatuur van die vloeistof word gewoonlik aangeteken met die waarde van die relatiewe digtheid, sodat regstellings aangebring kan word ✓ (5)
- 7.3 • Reaumur-skaal
 • Celsius-skaal
 • Kelvin-skaal
 • Rankine-skaal (Enige 3 × 1) (3)
[13]
- TOTAAL:** **100**